

¿Tok matok ke?

Por: Wendy Abril Coyotl-Pérez

Traducido por Juan Parra Trinidad

Kemej panowaj in xiujmej, miak xokot poliwi nimampa se ki ololowa, nijon pampa okuilowa o kikui nanakat tech in tasentilil o tech wikalis. Ika se ki palewis miakej ki talilia teujti takowal, sayojke nijin teujti tech kokoxkamaka o kokoxkatilia in ejekat.



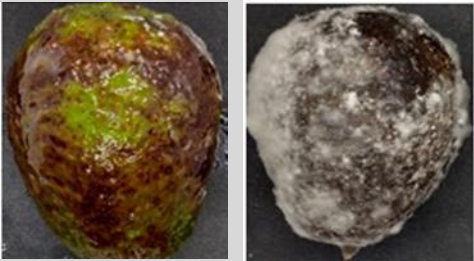
Imagen: Wendy Abril Coyotl-Pérez

Maj se ki nemili ke in kokolis ton kualkui in kokoxkayonanakat seki mo ita tech in tomin poliwiilos, in taixtemolis ki ixajsitok okseki tamanyot ka xiujyot, kachi kuilimej wan tok ika kuali se mo yekpialis in takualyo.

Amo wejka taixtemojke, ki ixnextiaj ke kuali se ki palewis in xiujtatokalis ka se kanawak kuetax ton ki chijchiwaj ka chawakyot wan okseki ka xiujyo wan niman ompa palowis wan amo kin kokoxkamakas in okseki xiujmej.



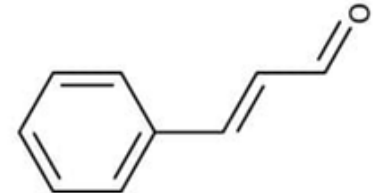
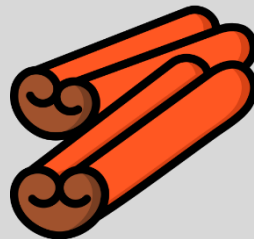
🕒 Ijkon, in awakat, se xokot ton kipia miak chikawakisyot no mo paleuya ka nijin taixtemokisyot. Miakej taixtemolismej ki nextiaj takenyot ton chijchiujtok ka quitosano (ton niman palani) wan chawakyot ki tsakuilia in miakayonanakat wan kachi wejkwawa mo yek pia in awakat. Ijkon in kanawak kuetax ton chijchiujtokej ka chawakyot de tomillo kuali ki palewiskej in awakatmaj maj amo kikui nanakat, wan amo kixtiliaj chikawakyot tech se powal wan se tonalmej.



No ijkon in kanawak kuetax, ton chijchiujtoke ka chawak de canela ki nextijke ke semi chikaujkej pampa chijchiujtok ka miak tamanyot kemej cinamaldehído, ki paleuya maj amo wejwelowi in xokot tech miak tonalmej.



Yej ika in kanawak kuetax tapaleujya kemej se chikawak taken wan ki tsakuilia in moskaltilis den nanakat wan amo kokoxkamakaj akonimej kikuaj wan kampa mo chiwa.



cinamaldehído

¿Ton ika tech palewis akonimej tikuij? Niji taixajsilis tapalewyaj maj in xokot yeto wejkwawak kachi seltik amo semi kipia teujti takowal, ki yek pias chikawalisyot wak tentsopek maj se ki pias tatokalis kachi amo takokol tech to taltikpak.

¡Timits tataujtiaj kixmati wan ki yekpia nochi to xiujyoj!

Kixmati nochi tekimej ton ti kijtojke wan kalaki tech nijin tepos mekayot:

<https://doi.org/10.1002/cbdv.202200441>

<https://doi.org/10.3390/polym14102050>

